

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

SILEN ORKAN NAD ANGLIJO

Vihar je dosegel rekordno hitrost 180 km na uro in je povzročil ogromno škodo — ves promet je zaostal

London, 13. januarja. Strahovit orkan, kakršnega v Angliji že več let ne pomnijo, je divjal večeraj popoldne nad vsem angleškim otočjem in nad Rokavskim prelivom. Vihar je dosegel rekordno hitrost 180 km na uro ter povzročil zlasti ob obali velika opustošenja. Ponekod je vihar odnesel strehe vseh poslopij. Drevje je lomil kakor slamo, a v predmestju Londona je po-

dril stolp cerkve, ki se je sesul na sosedne hiše in dve porušil. 15 oseb je bilo pri tem več ali manj težko ranjenih.

Promet na ulicah je bil docela onemogočen. Mnogo ljudi, ki jih je vihar zalotil na prostem, je bilo ranjenih od opeke in podirajočega se drevja. Tudi na Rokavskem prelivu je bil promet skoraj docela ustavljen. Več parnikov, ki jih je vihar zalotil

na odprtem morju, je bilo v nevarnosti, da se potopé. Na njihove klice pa jim ni bilo mogoče priskočiti na pomoč, ker nobena ladja zaradi silno razburkanega valovanja ni mogla zapustiti luke.

Davi se je vihar poleg. Podrobnosti o opustošenju v notranjosti angleškega otočja še niso znane, ker so prekinjene skoro vse telefonske in brzojavne zveze.

Obrat KID na Javorniku normalen

Jesenice, 13. jan. Po nalogu generalnega direktorja Kranjske industrijske družbe je davi prišla obratovati tovarna in valjarna na Javorniku, kjer so bili delavci 4. t. m. poslani na 14-dnevni brezplačni dopust. Davi so vsi delavci prišli z delom.

Sovjetska ofenziva proti kmetom

Riga, 13. januarja. Sovjetska vlada je pričela energično ofenzivo proti premožnim kmetom. Stalin je izdal naredbu, naj se kulaki popolnoma iztrebijo in zapleni njihova posesti, ki bo priključena sovjetskimi farmam. Sovjetska vlada upa, da bo na ta način zadovoljivo rešila vprašanje prehrane v Rusiji. V vsi je bilo odposlanih 25.000 delavcev, da izvedejo naredbu sovjetske vlade. Končno je organizirala vlada močno tajno policijo, ki nadzira produkcijo ruskih poljedelcev.

Vstaja v Uruguayu

Montevideo, 13. jan. AA. V uruguayški pokrajini Rivera je izbruhnila vstaja nacionalistov. Vodi jih znani voditelj nacionalistov Saradia. Vlada je mobilizirala proti vstajem večje oddelke čet. Državna banka je odredila, da morejo vse podružnice preplati denar v mesta z močnimi garnizijami. Nacionalistična stranka v prestolnici trdi, da nima nikakih zvez z vstaji.

Maršal Petain v Italiji

Neapel, 13. januarja. AA. Iz Rima je prišel v Neapel francoski maršal Petain. Na postaji so ga sprejeli visoki zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

Največji hotel v Evropi

London, 13. januarja. AA. V bližini Marblearcha bodo zgradili največji hotel v Evropi, ki bo imel 2000 sob in kopalnic. V hotelskem posloplju bodo štiri restavracije, kino in velika trgovina.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 13. januarja.

Pred dvema tednoma je bilo opoldne v Ljubljani v Babovčevu trgovino na Vidovdanske cesti. Tat, ki je prišel skozi stranska vrata v lokal, je odnesel okoli 2300 Din, založil se je pa tudi s čokolado in sirom. Po vlogi je pobegnil. Kmalu pa je policija zvedela, da v neki gostilni popiva in razmetava denar Marko Razborger, s katerim je imela že opetovano opravila. Detektivs so šli talco na prečo, toda Marko je zavohal nevarnost in odnesel pete, pustil v gostilni med drugim novo tamburco, katero si je bil kupil za ukradeni denar. Njegove stvari je policija zaplenila, o Marku pa nekaj dni ni bilo duha ne slova.

Toda daleč v kmollec ni prišel. V petek zvečer so ga na podlagi policijske tiralice aretirali orožniki v Logatcu. Marko je imel najbrž namen pobrskati jo čez italijansko mejo. Orožniki so ga izročili okrajnemu sodišču v Logatcu.

Zadnje čase so tatovski sukcesi prišlo na delu. Včeraj in v soboto sta bili ukradeni dve suknji in sicer ena uradniški Sevlon, druga pa gostilničarju Bradaču na Tržaški cesti 4. Bradaču je bila večeraj odčena suknja iz gostilniške predstobe. Suknja je bila temnosivna vredna okoli 1200 Din. V žepu so bile tudi usnjenе rokavice, vredne 80 Din.

Nezadoljen obisk je dobila te dni lastnica mlekarnice Franciška Tanfer, stanujoča v Hrenovici ulici 18. Pončič se je nekdo spoprijel v ulico spazniti in ji odnesel 700 Din. Denar je imela v ročni torbici skopaj s turističnimi legitimacijami. Tute legitimacija ni zanimala in jo je vrzel skozi okno. Pribral se samo denar.

Možanski župan Josip Oražem je policiji prijavil, da je nekdo z divjiške hiše št. 1 na Kodelnem odnesel okoli 24 metrov vodovodnih ceví v vrednosti 360 Din.

Pred sporazumom o nemških reparacijah

Pogajanja o sankcijah za izpolnitev nemških reparacijskih obveznosti bodo dovedla do kompromisne rešitve

Haag, 13. jan. Po včerajšnjih konferencah se je vršil snoči pozno v noč trajajoči sestanek med nemškim ministrom za zasedeno ozemlje dr. Wirthom in francoskim ministrskim predsednikom Tardieuem. Na tem sestanku se je predvsem govorilo o vprašanju sankcij za primer, da bi Nemčija ne izpolnjevala svojih obveznosti po Youngovem načrtu. Razgovori so bili ob 11. ponoči prekinjeni, vendar pa so dovedli tako daleč, da so se že danes dopoldne sestali nemški in francoski juristi v svrhu formulacije tozadevnih določb.

Dr. Wirth je davi izjavil novinarjem, da upravlja njegovi snočni razgovori nado, da bo prišlo do kompromisne rešitve tega težavnega vprašanja. Pogajanja so še vedno zelo težavna, ker postavlja Francija v ospredje možnost nastopa Hugenbergovega ali Hitlerjevega režima v Nemčiji. Od nemške strani so bile predlagane štiri formulacije in na včerajšnjem sestanku je ministrski predsednik Tardieu v glavnem pristal na kompromisno formulacijo, ki pa še ni definitivna. Razgovori so se danes nadaljevali.

Jamstvo velesil za vzhodne reparacije

Težkoče v pogajanjih o vzhodnih reparacijah — Dvomljivo stališče Anglije in Italije

Pariz, 13. jan. Pri reševanju vzhodno-reparacijskega problema tvori največje težkoče vprašanje dotacije izenačevalnega fonda, iz katerega naj bi se likvidirale terjatve držav upnic. »Journal« v zvezi s tem vprašuje, kaj bo sledilo, če z Madžarsko še ne bo prišlo do sporazuma. Madžari namreč še vedno odklanjajo vsako rešitev, ki ni po njihovih željah. Kakor pa izve »Journal« iz mednarodnih krogov, se misli na uveljavljanje Youngovega načrta na ta način, da bi velesile zajamčile državam Male antante njihove minimalne zahteve ne glede na to, kakšna bo rešitev vzhodno-reparacijskega problema. Države Male antante so namreč soglasno izjavile, da ne podpišejo Youngovega načrta, če ne bo istočasno re-

šeno vprašanje vzhodnih reparacij. Ni pa še jasno, kako stališče bosta glede na garancije za terjatve Male antante zavzeli Anglija in Italija. Verjetno je, da bo zlasti Italija odklanjala tako rešitev, ker je doslej dosledno podpirala madžarsko odklonilno stališče.

Haag, 13. januarja. AA. Loucheur je imel večeraj popoldne posvetovanje z angleškimi in italijanskimi delegati o vprašanju madžarskih reparacij. Dames se sestanejo zastopniki Male antante s predstavniki Madžarske, da se sporazumejo glede na madžarski predlog o vplačilih v skupni reparacijski fond.

Haag, 13. januarja. AA. »Havas« poroča, da je bil dosežen v Bolgari sporazum o njihovih reparacijah.

Nova veleizdajniška afera v ČSR

Glavna priča v procesu proti dr. Tuki obtožena veleizdaje

Bratislava, 13. jan. Veliko senzacionalno samo v Bratislavi, marveč po vsej Slovaški tvori aretacija glavne obremenjene priče v znanem veleizdajniškem procesu proti bivšemu slovaškemu klerikalnemu poslancu dr. Tuki, nekega istvana Stögerja. Stöger je podal v preiskavi in na glavni razpravi proti dr. Tuki senzacionalne izpovedi, ki so najbolj obremenile dr. Tuko. Pozornost je že takrat zbujało dejstvo, da je bil Stöger zelo natančno poučen o vseh afrah, podvigih in stikih dr. Tuke ter da je mogel točno navesti podrobnosti, ki bi morale biti sicer znane samo dr. Tuki in njegovim najozjim sodelavcem.

Sedaj se je izkazalo, da je bil Stöger sam zapleten v dr. Tukove mahinacije, in bratislavsko državno pravdnštvo je vložilo proti njemu tožbo zaradi veleizdaje. Stöger se izgovarja, da so vršili Tukovci nanj pritisk in da je le pod silo razmer sodeloval v špijonazi v korist Madžarske. Njegovi zagovorniki skušajo celo dokazovati, da je bil hipnotiziran in da je vse storil le v hipnotičnem stanju izvršujoč, zgolj to, kar so mu drugi sugerirali. Afero skušajo seveda izkoristiti hlinkovci za svoje politične namene in obnavljajo svojo gonjo za slovaško avtonomijo.

Pred otvoritvijo zasedanja Društva narodov

Prihod Brianda v Ženevo — Italijanska delegacija močno zastražena — Henderson o važnosti sedanjega zasedanja Društva narodov

Ženeva, 13. januarja. Snoči ob 21.30 je prišel francoski zunanji minister Briand v Ženevo. Brianda je pozdravljala velika množica občinstva, skozi katero je njegov voz le s težavo nadaljeval svojo pot. Curtiusa, ki je zadržan v Haagu, bo nadomeščal državni tajnik v nemškem zunanjem ministertvu dr. Schubert, ki prispe danes v Ženevo. Došel je tudi že italijanski zunanji minister Grandi v spremstvu Rossonija. Švicarska vlada je ukrenila v varstvo delegatov obsežne varnostne odredbe. Hotel, v katerem je nastanjena italijanska delegacija, straži 20 policijskih agentov.

Ženeva, 13. januarja. Snoči je angleški zunanji minister Henderson izjavil novinarjem, da pripisuje sedanjemu zasedanju Sveta Društva narodov veliko važnost. Svet Društva narodov bo predvsem razpravljal o izpremembi določb statuta, ki naj se spravijo v sklad s pariškim mirovnim paktom. Med drugim bo razpravljaj Svet Društva narodov tudi o predlogu za sklicanje konference za carinsko premirje. Henderson je nadalje naglasil težko nalogo Anglije v Palestini in izrazil upanje, da se krvavi nemiri ne bodo več ponovili. Angleška vlada bo naprosila Društvo narodov, naj ji pomaga pri izvrševanju kolonialnega mandata v Palestini. Končno je izjavil, da je bil sklep komisije kolonialnih man-

datov, da se imenuje mednarodna komisija za preiskavo palestinskih dogodkov, pravilen in da se bo našel način rešitve sporov med Židi in Arabci v Jeruzalemu, ki bo zadovoljil vse prizadete.

K petico španske pesete

Madrid, 13. januarja. AA. Nenaadni padec pesete je zelo vzmernil vladne kroge. Španska vlada pripravlja veliko valutno reformo, da zaustavi nadaljno padanje španske valute. Angleški funt sterling je poskočil s 25 peset za funt na 40.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.795, Berlin 13.495—13.525 (18.51), Bruselj 7.8905, Budimpešta 9.8959, Curih 1004.4—1007.4 (1005.9) Dunaj 794.45—797.45 (795.95), London 275.62, Newyork 56.40—56.60 (56.50), Pariz 222.42, Praga 166.89—167.69 (167.20), Trst 294.85—296.85 (295.85).

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.12875, London 25.133125, Newyork 516.10, Milan 27.02, Madrid 67.90, Berlin 123.23, Dunaj 72.61, Sofija 3.725, Praga 15.265, Varšava 57.80, Budimpešta 90.80, Bukarešta 2.06675.

Poklonitvene deputacije na grobih neznanega junaka in kralja Petra

Poklonitvene deputacije iz dravske banovine se vrnejo iz Beograda jutri popoldne

Beograd, 13. jan. Včeraj so bile sprejete v poklonitveni avdienci deputacije iz dravske, drinske in dunavske banovine. Na nagovore voditeljev deputacij, v imenu dravske banovine je pozdravil vladarja ljubljanski župan dr. Dinko Puc, se je zahvalil Nj. Vel. kralj v daljšem govoru, v katerem je med drugim naglasil, da streme vsa njegova prizadevanja za tem, da se usmerijo vse zdrave sile naroda h konstruktivnemu delu v popolni enakosti, ravnopravnosti ter v bratski ljubezni. Nj. Vel. kralj se je nato dalje časa razgovarjal s posameznimi delegati, nakar je bila deputacijam servirana zakuska. (Obšir-

neje je poročal o tem že današnji »Ponedeljek«.)

Danes dopoldne so deputacije odpotovala najprej na Avalo na grob Neznanega vojaka, od tam pa v Topolo na grob kralja Petra, kjer bodo položili vence. Popoldne se vrnejo v Beograd, nakar se razidejo.

Beograd, 13. jan. Deputacija občin dravske banovine se danes ponoči ob 23.45 s posebnim vlakom odpravi iz Beograda. Zastopstva občin iz Gorenjske, Notranjske in Dolenjske ter iz Ljubljane se jutri okoli 14. povrnejo v Ljubljano.

Priprave za pogreb ministra Savkovića

Truplo bo prepeljano z Dunaja v Beograd, kjer se bo vršil pogreb na državne stroške

Beograd, 13. januarja. Povodom smrti ministra javnih del ing. Stevana Savkovića, ki je večeraj popoldne preminul na Dunaju v sanatoriju Löw, je bila danes na posloplju ministrstva razobešana žalna zastava. Minister Savković je že dolgo časa boloval na neoplazmi ter se je že lansko leto nekaj časa zdravil na Dunaju. Zaradi nujnih poslov je zdravljenje prekinil in se vrnil v Beograd, toda začetkom decembra se mu je bolezen znova zelo poslabšala, tako da je nekako pred štirimi tedni odpo-

toval na Dunaj v svrhu nadaljnjega zdravljenja. Kljub prizadevanju zdravnikov pa je podlegel bolezni. Pod predsedstvom pomočnika ministra javnih del ing. Kneževića se je davi sestel poseben odbor, ki bo določil program pogrebnih svečanosti. Truplo ministra Savkovića bo prepeljano v Beograd, kjer se bo vršil pogreb na državne stroške. Do nadaljnjega bo vodil posle ministra javnih del minister brez portfelja Nikola Uzunović.

Fond za zgradbo uradniških stanovanj

Doslej je bilo podeljenih 184 posojil v znesku 18,400.000 Din, zgrajenih pa 174 stanovanjskih hiš

Beograd, 13. januarja. AA. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je objavilo poročilo o stanju fonda za gradnjo uradniških stanovanj ter o dosedanjem delu in uspehu tega fonda. Fond je bil ustanovljen 1. januarja 1927 in je tega dne tedanji minister financ dr. Stojadinović izročil državni hipotekarni banki v Beogradu 12 milijonov Din kot temeljno glavnico fonda. Spočetka so prihajale pranje dokaj neredno, ker je povod vladalo prepričanje, da se bo delilo kredite po protekciji. Doslej je bilo razdeljenih s primernimi predpisanimi jamstvi in s sodnimi anticipativni izjavami 184 posojil po 100.000 Din. Uradniki, ki so razpolagali z lastnim zemljiščem in ki so prejeli posojila, so zgradili v treh letih do 1. januarja 1930 174 stanovanjskih hiš. Polletna odplačila dolga znašajo minimalnih 783.33 Din. Od doslej podeljenih posojil odpade na Beograd 115, na Maribor 3, na Zemun 2, na Sarajevo 1, na Zagreb 18, na Split 8, na Skopje 11 in na ostala mesta po 1 posojilo. 1. januarja je znašala gotovina fonda pri državni hipotekarni banki 957.125.78 Din. Posojil je bilo dovoljenih v skupnem znesku 14.528.000 Din. Fond upravlja načelnik ministrstva Nikola Velicković poleg ostalih svojih

dolžnosti in službe. Minister za socialno politiko je odredil pregled stanja fonda po glavni kontroli, ki ga je predelala meseca decembra na dveh sejah. Glavna kontrola je ugotovila, da je fond v največjem redu ter je izdala načelniku Velickoviću pismo pohvalo in razrešnje.

Znižanje diskontne mere v Nemčiji

Berlin, 13. januarja. V zvezi s sejo upravnega odbora Narodne banke, ki je bila danes dopoldne, se v bančnih krogih trdi, da bo nemška Narodna banka glede na odtok kapitala znižala diskontno obrestno mero na 6 in pol.

Razbojništvo ob grški meji

Atene, 13. januarja. AA. Razbojniška tolpa je napadla na albansko-grški meji potnike šestih avtomobilov in ubila 9 potnikov.

Panagotska bolezen

New York, 13. jan. AA. Zdravstvena oblastva poročajo o nadaljnjih primerih panagotske bolezni. V Pittsburgu je bil za beležen smrtni slučaj. V Baltimore so zdravniki izolirali bolnike in preiskujejo bolezen, da bi našli leka.

